

Zvyšování kvalifikace v oblasti Doprava

Vladimír Adamec, Miloslav Řezáč

Projekt zvyšování kvalifikace v oblasti DOPRAVA je spolufinancován Evropskými sociálními fondy a rozpočtem České republiky pro léta 2006 - 2008. Cílem projektu, realizovaného v rámci operačního programu 3.2. Rozvoj lidských zdrojů, je vytvoření kvalitní vzdělávací a vědeckovýzkumné základny garantované odborníky z Vysoké školy báňské Technické university Ostrava (Katedry dopravního stavitelství Fakulty stavební a Institutu dopravy Fakulty strojní) a Centra dopravního výzkumu, v. v. i. za účelem zvyšování kvalifikace v oblasti dopravy.

Odborné akce jsou určeny především technickým pracovníkům (projektantům, stavbyvedoucím, kontrolním pracovníkům), zaměstnancům úřadů z odboru dopravy, územního plánování a dalších, dopravním inženýrům, zaměstnancům dopravních firem a výrobcům dopravních prostředků a dalším zájemcům.

Cílové skupiny jsou oslovovány s ohledem na potřeby vysílajících firem a trh práce. Mimo nových technických informací z oboru Doprava jsou jednotlivé cílové skupiny seznámeny s novými informačními technologiemi a možnostem předávání poznatků, novými softwarovými prostředky a jejich použitím v praxi, se systémy jakosti a kvality a v neposlední řadě jde také o prohloubení jazykových znalostí, zejména odborné terminologie. Posluchači jsou prostřednictvím projektu proškolené v odborně zaměřených učebnách s patřičným vybavením. K samostatnému studiu slouží texty, skripta, SW, multimediální pomůcky na CD a webových stránkách. Konkrétní typy kurzů jsou zakončeny znalostními testy a úspěšní absolventi obdrží Osvědčení.

Zaměření seminářů

- A. Doprava v širších souvislostech. Udržitelný rozvoj a řízení mobility. Životní prostředí.
- B. Strategické plánování. Zapojování veřejnosti. Evropské indikátory udržitelného rozvoje.
- C. Rozvoj dopravy v regionech. Budování integrovaných dopravních systémů. Regulace a zpoplatnění dopravy ve městech. Bezpečnost silniční dopravy. Využití možností nemotorové dopravy.
- D. Zvýšení atraktivity života v obci. Projekty Greenways.
- E. Provoz a ekonomika hromadné dopravy. Podnikání v dopravě. Modelování a simulace v dopravě. Logistika a její uplatnění v dopravních systémech.

Následující text podává přehled doposud organizovaných vzdělávacích akcí a jejich stručnou obsahovou náplň.

Zlepšování vybraných užitečných vlastností kolejových vozidel

Seznámení s moderními metodami řízení jakosti, spolehlivosti, filozofie a výpočet nákladů životního cyklu vozidel, postupy zvyšování spolehlivosti při návrhu vozidel.

Odstranění omezení platnosti průkazu způsobilosti osvědčujícího personálu údržby letadel

Opakování teoretických znalostí a osvojení nových poznatků v modulových předmětech elektrotechnika, elektronika a elektronické přístrojové systémy digitální technologie. Kurz je zaměřen na přípravu odborníků s víceletou praxí k úspěšnému vykonání zkoušky z teoretických znalostí pro kategorii B1 a podkategorii B1.1 za účelem odstranění omezení stávajících licencí a získání platného průkazu způsobilosti AML Part 66 (Aircraft Maintenance licence).

Vybrané statě z dopravního stavitelství

A. Dopravní stavby v území se zvláštními podmínkami

Seminář zahrnuje problematiku dopravních liniových staveb v poddolovaném území, využití a vliv druhotných surovin na životní prostředí, eliminaci důlních plynů, hodnocení důlních škod. Další blok se věnuje dopravním stavbám v území ovlivněných povodněmi a ve svázných územích.

B. Perspektiva vývoje dopravní infrastruktury MSK, vojew. Slezského a Opolského a Žilinského kraje

V rámci semináře je předložena koncepce vývoje dopravních sítí a terminálů v MS kraji. Vazby v rámci EU. Dopravní systémy a vazby na ÚPD.

Doprava v širších souvislostech, mobilita společnosti a nemotorová doprava v Dopravní politice ČR

Doprava v širších souvislostech zahrnuje problematiku udržitelného rozvoje a řízení mobility, ekologie ve vztahu k dopravě, mobility management, komplexní přístup ve strategickém a územním plánování, zapojování veřejnosti, plány mobility, financování, regulace a zpoplatnění dopravy ve městech. Plánování nemotorové dopravy v souvislosti s novou Dopravní politikou ČR pro léta 2005-2013, využití možností cyklistické dopravy a nemotorové dopravy, průřezová témata.

Modul přetvárnosti zemní pláně, stabilizace, použití geosyntetik v zemním tělese

TP 170 a ostatní předpisy platné pro navrhování vozovek a podloží pozemních komunikací předepisují pro zemní pláň dosažení určitých úrovní modulu přetvárnosti. V praxi však není zřejmé, jak těchto hodnot dosáhnout. Kurz seznamuje účastníky s výzkumem provedeným v CDV a na jiných pracovištích. Dalším úkolem kurzu je seznámit účastníky s možnostmi zvyšování únosnosti zemní pláně stabilizací. Zvláštní pozornost je též věnována použití geosyntetik v zemním tělese.

Mechanizace a provádění železničních staveb

Seminář zahrnuje základní členění opravných výkonů, předpis ČD S 3/1, ruční nářadí a malá mechanizace, mechanizace pro obnovu kolejového lože, mechanismy pro obnovu geometrické polohy koleje, mechanismy pro úpravu tvaru kolejového lože, mechanismy pro hutnění kolejového lože, mechanismy pro obnovu koleje klasickou technologií, mechanismy pro obnovu koleje odděleným kladením, mechanismy pro úpravu pražcového podloží, mechanismy pro zřizování bezстыkové koleje.

Bezpečné utváření pozemních komunikací v extravilánu, zklidňování dopravy v intravilánu řešení nehodových lokalit v extravilánu

První část semináře je zaměřena zejména na zklidňování dopravy, především ve městech, a to jak na hlavních místních komunikacích, tak i na obslužných komunikacích. Samostatný blok bude věnován tzv. plošnému zklidňování dopravy (Tempo 30, obytné zóny). Jako doplňující téma budou prezentovány metody automatizovaného dozoru nad rychlostí. Druhá část semináře zahrnuje výklad faktorů podílejících se na vzniku nehod z hlediska pozemní komunikace, prezentace série příkladů chyb na skutečných komunikacích. Prezentace metodiky řešení nehodových lokalit, analýza na základě kolizních diagramů, příklady skutečných projektů a sanačních opatření na nehodových lokalitách.

Metody pro podporu rozhodování při plánování a organizaci dopravních procesů

Zájemci se seznamují s možnostmi exaktního řešení vybraných problémů spojených s efektivní organizací veřejné individuální i hromadné dopravy. Řešení vybraných problémů je v rámci semináře demonstrováno s využitím běžně dostupného software.

Zvyšování kvalifikace v oblasti silniční dopravy – manažer silniční dopravy

Rozšíření teoretických znalostí v oblasti bezpečnosti a hospodárnosti silničního provozu, podmínek provozu vozidel na pozemních komunikacích, silniční nákladní dopravy, výkonu silniční nákladní dopravy, řízení silniční nákladní dopravy, vnitrosilniční a mezinárodní silniční dopravě, přepravních systémů v nákladní dopravě, ekonomiky v silniční nákladní dopravě, silniční hromadné dopravě, technologii silniční hromadné osobní dopravy, řízení hromadné osobní dopravy, kvality hromadné osobní dopravy, dopravních systémů hromadné osobní dopravy, využití metod dopravního inženýrství při tvorbě dopravního systému, volby dopravního prostředku pro hromadnou osobní dopravu, ekonomiky hromadné osobní dopravy, rozšíření znalostí dopravní organizace v oblasti ochrany ŽP.

Problematika dopravy, skladování a měření mechanickofyzikálních vlastností sypkých hmot

Seminář seznamuje zájemce s možnostmi exaktního řešení vybraných problémů spojených s možností dopravy sypkých hmot, stanovením jejich skutečných vlastností v oblasti energetiky, procesního inženýrství, úpravnicí, silniční a železniční dopravy.

eSafety

Cílem kurzu je předat účastníkům kurzu nejnovější informace o nových možnostech moderních technologií při zvyšování bezpečnosti silniční dopravy a také představit výsledky některých mezinárodních a národních projektů, které jsou na tuto oblast zaměřeny. Přednášejícími byli přední odborníci z české republiky a ze zahraničí z oblasti ITS a eSafety.

Inovační podnikání v dopravě

Zaměření semináře je především na získání nových poznatků o metodách návrhu, konstrukce, provozu a vývojových tendencích v oblasti dopravy a skladování, technik v automobilovém průmyslu. Obsah je zaměřen tak, aby byl absolvent schopen provést výchozí rešerši stavu techniky, vyhodnocení nadějnosti uplatnění patentu (užitného vzoru) na trhu – v podobě výroby nebo možnosti prodeje licence.

Vybrané environmentální problémy I.

A. Hodnocení vlivů dopravních staveb a koncepcí na životní prostředí (SEA, EIA)

Seminář je orientován na řešení aktuálních problémů při hodnocení vlivů staveb, činností a technologií na ŽP a její legislativ-

ní vývoj, včetně základních principů zpracování dokumentace, posudku a zapojení veřejnosti do procesu až po veřejné jednání. V praktické části jsou představeny konkrétní, již zpracované dokumentace EIA, SEA a proveden jejich rozbor.

B. Měření a modelování hluku z dopravy, opatření pro jeho snížení

Náplň semináře je zaměřena především na současné trendy v tvorbě hlukových map pro okolí dopravní infrastruktury založené na modelování a kalibračních měřeních. Účastníci jsou seznámeni s nejnovějšími poznatky v oblasti snižování hlukové zátěže. V rámci tématu jsou rovněž poskytnuty informace o související legislativě a požadavcích, které z ní vyplývají. Součástí je také praktická ukázka použití měřicí techniky a tvorby hlukových map v prostředí softwaru SoundPLAN.

C. Nové trendy v oblasti paliv a pohonů v dopravě

Hlavní náplní semináře je současný a budoucí světový vývoj zavádění a využívání alternativních paliv v dopravě, vč. porovnání s Programem podpory alternativních paliv v ČR. Součástí je dále prezentace problematiky hodnocení životního cyklu (LCA) vybraných motorových paliv a jejich vliv na zdraví a životní prostředí při provozu vozidel na tato paliva, s praktickou ukázkou softwarové aplikace pro hodnocení LCA.

Vybrané environmentální problémy II.

D. Zdravotní a environmentální rizika dopravy

Zaměření semináře je položeno na seznámení účastníků s problematikou emisí (spalovací, nespalovací, hlukové) vznikajících při provozu dopravních prostředků, zejména z pohledu možných environmentálních a zdravotních rizik, vč. opatření vedoucích k jejich snížení. Z hlediska praktických aplikací jsou demonstrováno měření emisí a zpracování dat pro výpočet emisních faktorů, příklady měření emisí v okolí komunikací a využití získaných dat.

E. Modelování emisí, imisí a dopravy

Jsou prezentovány nové metody a přístupy v oblasti modelování a výpočtů emisí v různých typech území, s využitím statisticky zpracované databáze emisních faktorů. Pozornost je také zaměřena na principy výpočtových programů pro rozptylové studie (SYMOS, AEOLIUS, ATEM) a modelování dopravy (EMME/2). Součástí je rovněž problematika vzniku cest v závislosti na ekonomických a sociálních faktorech území, distribuční modely, výpočty matic přepravních vztahů a matematické funkce používané pro zatěžování sítě.

Nový stavební zákon a příprava pro autorizaci ČKAIT

Kurz zaměřený na autorizaci inženýrů a techniků působících v oblasti dopravy.

Pořádaných kurzů a seminářů se zúčastnilo k dnešnímu dni 468 posluchačů, některé akce musely být dokonce pro velký zájem opakovány. Přednášející, kterých bylo 102, zastupovali celé spektrum odborníků převážně z oblasti dopravy od vysokých škol přes výzkumné ústavy až po soukromé organizace. V případě zájmu naleznete bližší informace na:
<http://www.esfzkod.cz/>

Doc. Ing. Vladimír Adamec, CSc.
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Doc. Ing. Miloslav Řezáč, Ph.D.

Vysoká škola báňská

Technická univerzita Ostrava

Mýtna policie bude sloužit na zabezpečení vymožitelnosti práva při mýte

Bratislava, 7. novembra, (TASR)

Zabezpečovať efektívnu a účelnú kontrolu dodržiavania povinností vyplývajúcich z novozavedeného elektronického výberu mýta by mala od 1. júla 2008 mýtna polícia. Vyplýva to z novely zákona o Železničnej polícii, ktorú dnes schválila s pripomienkami vláda SR.

„Mýtna polícia slúži výlučne na zabezpečenie vymožitelnosti práva pri mýte,“ vysvetlil dnes po skončení rokovania kabinetu ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR Ľubomír Vážny. „Aj v iných krajinách sú to osobitné zložky, pretože tá vymožitelnosť práva je veľmi dôležitá pri funkčnosti celého mýtného systému. Ak by nám to zlyhalo, tak je to vážny problém účinnosti mýta,“ konštatoval. Pripomienky k návrhu zákona označil za „drobné legislatívnotechnické zmeny“.

Výdavky na zriadenie služby mýtnej polície v rozpočtovom roku 2008 majú podľa Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií (MDPT) SR dosiahnuť 51,5 milióna Sk a v roku 2009 by to malo byť 123,8 milióna Sk. Zákon by mal nadobudnúť účinnosť 1. marca 2008. Elektronický výber mýta plánuje SR zaviesť od 1. januára 2009.

připravuje Aru